

CASTELLS CATALANS

RUPIT

Nom del castell: Rupit
Data de construcció: XI
Municipi: Rupit i Pruit
Comarca: Osona
Altitud: 889 m
Coordenades: E 2.466406 N 42.024508
(Geogràfica - ETRS89)
Com arribar-hi: les restes del castell estan situades en el penyal rocós que hi ha damunt del nucli urbà.

Visió de la cinglera que hi ha damunt del nucli urbà on hi ha les restes del castell. Foto de Jordi Gironès.

El Castell de Rupit, que fou successor el segle XI del de Fàbregues, és situat enmig del poble homònim, damunt un penyal de forma irregular darrere l'església parroquial.

Història

En la reconstitució del comtat d'Osona empresa per Guifré el Pilós a finals del segle IX va crear-se un terme extensíssim bastit al voltant del castell de Fàbregues, documentat el 968. L'abandó del castell de Fàbregues va comportar la divisió, a principis del segle XI, del terme castral en dos, el castell de Rupit, amb les parròquies de Rupit, Pruit i Sant Joan de Fàbregues, i de l'altre el de Fornils amb les parròquies de Sant Martí i Susqueda. El castell de Rupit es documenta amb el seu propi nom per primera vegada el 1040 en el testament del bisbe-vescomte Eribau de la casa d'Osona-Cardona. El domini eminent es constata l'any 1083; el vescomte Ramon Folc féu testament, publicat sacramentalment l'any 1086, disposant que el castell de Rupit passi a la muller Ermessenda i al germà Folc i, si no, als nebots. Continuen els vescomtes de Cardona fins que, l'any 1276, Ramon Folc V de Cardona deixa el senyoriu al fill Bernat Amat que el deixa al seu fill Ramon Amat. Després passarà a la germana d'aquest, Sibil·la, casada amb Ramon Roger II de Pallars.

El castell de Rupit restà en mans dels comtes de Pallars fins a l'any 1369. Gilabert VI de Cruïlles, casat amb Constança, germana de Sibil·la, compra al seu nebot Huguet de Pallars el domini dels termes de Rupit i Fornils. Va pertànyer a la família Cruïlles que s'entroncà amb els Vilademany

primer, amb els Perapertusa el 1619 i, vers 1658, amb amb el marquès de Risbourg, Benjamí de Bournonville. L'any 1681, el rei Carles II concedí a Antoni de Bournonville el títol de marquès de Rupit i els enllaços matrimonials continuaren amb els comtes d'Aranda i els ducs d'Híjar.

No es pot precisar la destrucció del castell, que sobrevisqué a la guerra de la Generalitat (1462-72) amb el rei Joan II, si bé es perdé després qualsevol notícia sobre l'edifici.

Els castlans

No es troba documentació de cap família de castlans amb continuïtat clara. El 1286, apareix una dona anomenada Guillema, vídua d'Anglès de Rupit i el seu fill Anglès, els quals venen unes cases a Rupit; pel cognom es creu que eren els castlans del castell. Fins al segle XVI no hi ha noves notícies de la castlania: Joan de Malart a la seva mort cedí els drets de la castlania de Rupit a Onofre Olmera.

Arquitectura

Les cases del poble es van construir molt arran i actualment fan impossible l'accés al castell. Aquestes cases podrien integrar murs i estructures del castell, corresponents a la muralla del recinte jussà. A la cara de tramuntana, la més visible, hi queden algunes filades de mur fetes amb pedra menuda però regular. Destaca un mur d'uns 5 metres d'amplada per 8 d'alçada i 2 de

Murs del castell situats damunt del nucli urbà de Rupit.

profunditat; aquest mur combina carreus de cap i través i no té cap obertura. La base d'aquesta paret s'assenta damunt la roca i és visible un arc de descàrrega que reparteix el pes de la construcció allà on la roca sobresurt més. El perímetre del conjunt és d'uns 300 m². Es conserven també uns fragments de mur que possiblement pertanyen a la muralla.

Extret de: https://ca.wikipedia.org/wiki/Castell_de_Rupit

Elena Fàbregas
Jordi Gironès

Abril 2016

